

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 991/2016
15.09.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Наташом Бањац, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Р.М., због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Р.М., адвоката М.Р. из Р., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Руми Посл.бр. 4К.1286/10 од 15.06.2015. године и Вишег суда у Сремској Митровици Посл.бр. 1Кж1-193/15 од 03.11.2015. године, у седници већа одржаној 15.09.2016. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Р.М., адвоката М.Р. као основан, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Руми Посл.бр. 4К.1286/10 од 15.06.2015. године и Вишег суда у Сремској Митровици Посл.бр. 1Кж1-193/15 од 03.11.2015. године и према окривљеном Р.М., на основу члана 422. тачка 3) Законика о кривичном поступку,

ОДБИЈА СЕ ОПТУЖБА

- да је:
у периоду од 17.08. до 10.10.2005. године у Руми, као одговорно лице в.д. директор Опште земљорадничке задруге „А.“ из П. у намери да делимично избегне плаћање пореза на додатну вредност дао лажне податке о законито стеченим приходима, тако што је у пословним књигама предузећа на основу лажних рачуна и отпремница предузећа ДОО „П.“ из П. и то рачуна бр: 105-05 од 17.08.2005. године у износу од 317.520,00 динара, бр. 109-05 од 18.08.2005. године у износу од 630.870,48 динара, бр. 111-05 од 19.08.2005. године у износу од 658.440,00 динара, бр. 119-05 од 26.08.2007. године у износу од 7.905.223,95 динара, бр. 127-05 од 03.09.2005. године у износу од 2.219.302,82 динара и бр. 131-05 од 30.09.2005. године у износу од 9.005.873,40 динара, лажно приказивао набавку добара од предузећа које је недоступно контроли и које у знатном обиму избегава плаћање пореза тзв.“фантом“ предузећа ДОО „П.“ из П. у укупној вредности од 24.631.219,63 динара (са исказаним ПДВ у укупном износу од 3.649.012,70 динара), која роба од стране наведеног предузећа никада није испоручена Општој земљорадничкој задрузи „А.“ из П., на основу чега је

неосновано користио право на одбитак претходног пореза, те надлежном пореском органу дана 10.10.2005. године поднео пореску пријаву ПППДВ са неистинитом садржином, односно са умањеном пореском основицом, на који начин је избегао плаћање ПДВ у укупном износу од 3.649.012,70 динара, иако је био свестан свог дела и његове забрањености, чиме је поступао супротно одредбама чл. 28. ст. 1, 2. и 3. и чл. 37. ст. 1. тач. 4. Закона о порезу на додату вредност из члана 54. ст. 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији,

-чиме би извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми Посл.бр. 4К.1286/10 од 15.06.2015. године окривљени Р.М. оглашен је кривим за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика (КЗ) и осуђен на казну затвора у трајању од 1-једне године и 6-шест месеци и као споредна казна окривљеном изречена је новчана казна у износу од 100.000,00 (стохиљада) динара коју је дужан да плати том суду у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, с тим да ће суд, ако окривљени не плати новчану казну у наведеном року, исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити 1 дан затвора. Окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка суду у износу од 205.920,00 динара и паушалних трошкова у износу од 2.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности те пресуде, под претњом принудног извршења.

Виши суд у Сремској Митровици, пресудом Посл.бр. 1Кж1-193/15 од 03.11.2015. године, одбио је као неосновану жалбу браниоца окр. Р.М., адв. М.Р. и пресуду Основног суда у Руми Посл.бр. 4К 1286/10 од 15.06.2015. године, потврдио.

Бранилац окр. Р.М., адв. М.Р., поднео је захтев за заштиту законитости против наведених правноснажних пресуда, позивајући се у уводу захтева на одредбу члана 485. став 1. тачка 1) у вези са ставом 2. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и преиначи пресуду Вишег суда у Сремској Митровици 1Кж1-193/15 од 03.11.2015. године на начин да због апсолутне застарелости кривичног гоњења одбије оптужбу према окр. Р.М. због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези са ставом 1. КЗ по оптужном предлогу ОЈТ Рума бр. Кт 849/07 од 06.08.2008. године измењеном на главном претресу од 29.05.2015. године, за које дело је оглашен кривим и осуђен по пресуди Основног суда у Руми К 1286/10 од 15.06.2015. године, јер је том пресудом очигледно повређен кривични закон на штету окривљеног.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби

члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, па је након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окр. Р.М. је основан.

Основано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости, истиче да су побијаном другостепеном пресудом, тиме што је донесена у време када је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног за предметно кривично дело, повређене одредбе чл. 103. тачка 5) и 104. став 6. КЗ у вези са чланом 5. став 2. КЗ.

Првостепеном пресудом окр. Р.М. оглашен је кривим за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези са ставом 1. КЗ, које је, према чињеничном опису дела у изреци пресуде, сагласном опису у оптужном акту Општинског, сада Основног јавног тужиоца у Руми Кт 849/07 од 06.08.2008. године измењеном на главном претресу од 29.05.2015. године, извршио у периоду од 17.08. до 10.10.2005. године, као одговорно лице в.д. директор земљорадничке задруге, радњама давања лажних података о законито стеченим приходима предузећа у намери делимичног избегавања плаћања пореза на додату вредност, који је избегао да плати у износу од 3.649.012,70 динара.

Одредбом члана 5. став 1. КЗ прописано је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења дела, а ставом 2. истог члана прописано је да ће се, ако је после извршења дела измењен закон, једном или више пута, применити закон који је најблажи за учиниоца.

У време извршења предметног кривичног дела био је на снази Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“ бр. 80/02 ... 85/05), којим су радње извршења које су окривљеном стављене на терет биле предвиђене као кривично дело избегавање плаћања пореза у члану 172. став 3. тог Закона и за то дело је била прописана казна затвора од једне до десет година и новчана казна.

Ступањем на снагу Кривичног законика („Службени гласник РС“ бр. 85/05), дана 01.01.2006. године, престале су да важе одредбе члана 172. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (члан 431. став 2. Кривичног законика), а за кривично дело пореска утаја, предвиђено у члану 229. став 2. Кривичног законика, које по законском опису радње извршења одговара наведеном пореском кривичном делу које је престало да постоји, прописана је казна затвора од једне до пет година и новчана казна.

Изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ бр. 72/09 од 03.09.2009. године), које су ступиле на снагу 11.09.2009. године, за кривично дело из члана 229. став 2. КЗ, прописана је казна затвора у трајању од једне до осам година и новчана казна.

Из наведеног произилази да је Кривични законик, који је донет и потом измењен након извршења предметног кривичног дела, а пре правноснажног окончања кривичног поступка, блажи од закона који је важио у време извршења дела, с тим да је за окривљеног најблажи Кривични законик („Службени гласник РС“ бр. 85/05) који је примењиван од 01.01.2006. године до 11.09.2009. године, јер је истим прописана мања казна затвора за кривично дело у питању (до пет година) од казне прописане каснијом изменом тог закона, па се, сходно одредби члана 5. став 2. КЗ о обавезној примени најблажег закона, на окривљеног и његово дело има применити тај закон у погледу наступања застарелости кривичног гоњења.

Према одредби члана 103. тачка 5) КЗ кривично гоњење не може се предузети када протекне 5 година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године, а према одредби члана 104. став 6. КЗ, застарелост кривичног гоњења за то дело настаје у сваком случају када протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења.

Имајући у виду наведене законске одредбе и чињеницу да је кривично дело из члана 229. став 2. у вези са ставом 1. КЗ, за које је окр. Р.М. оптужен и оглашен кривим првостепеном пресудом, извршено радњама окривљеног предузетим у периоду од 17.08. до 10.10.2005. године, апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног за то дело наступила је 10.10.2015. године.

Како је другостепена пресуда Вишег суда у Сремској Митровици донесена 03.11.2015. године, дакле у време када је већ наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног за предметно кривично дело, која околност искључује сваку даљу процесну радњу у правцу кривичног гоњења окривљеног, то је по правилној примени кривичног закона (члан 422. тачка 3) ЗКП), оптужба према окр. Р.М. за то кривично дело у жалбеном поступку морала бити одбијена и у том смислу првостепена пресуда преиначена. То другостепени суд није учинио, већ је првостепену пресуду потврдио, што представља повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у вези са чл. 103. тачка 5) и 104. став 6. КЗ, на штету окривљеног.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је усвојио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног и на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде, тако што је, отклањајући учињену повреду закона, применом члана 422. тачка 3) ЗКП, према окр. Р.М. одбио оптужбу за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези са ставом 1. КЗ, док је о трошковима кривичног поступка одлучио у смислу одредбе члана 265. став 1. ЗКП.

Записничар-саветник
Наташа Бањац,с.р.

Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.